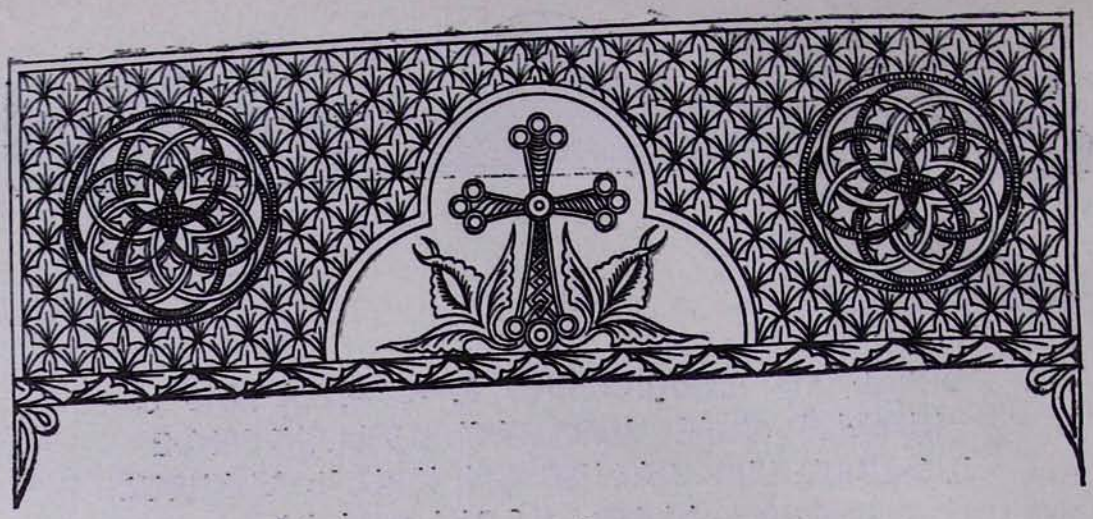

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷՋՄԻԱԾՆՈՒՄ

1958 թվականի հոկտեմբեր ամսի 16—23 օրերին Մայր Աթոռում, Վեհափառ Հայրապետի բարձր նախագահության տակ և հանդիսավոր իրադրության մեջ, գումարվեց Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու Եպիսկոպոսական խորհրդակցական ժողով։

Վեհափառ Հայրապետի բարեբաստիկ ծննդյան հիսնամյակի և գահակալության երրորդ տարեդարձի հոբելյանական հանդիսությունների առթիվ Մայր Աթոռում գումարված եպիսկոպոսական խորհրդակցական ժողովը քննության առավ Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու հետագա կազմակերպման և զարգացման հետ կապված մի շարք հրատապ և այժմեական հարցեր և ընդունեց համապատասխան որոշումներ։

Մայր Աթոռում գումարված Եպիսկոպոսական խորհրդակցական ժողովը ունեցավ հերթական 6 նիստ։

Եպիսկոպոսական խորհրդակցական ժողովին մասնակցում էին 14 բարձրաստիճան հոգևորականներ, որոնց թվում.

1) *Կիլիկյան Աթոռի Կաթողիկոսական տեղապահ ամենապատիվ Տ. Խաչ արքեպիսկոպոս Աջապահյան.*
2) *Եգիպտոսի թեմի առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Մամբրե արքեպիսկոպոս Սիրունյան.*
3) *Հյուսիսային Ամերիկայի Հայոց Արևելյան թեմի առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Մամբրե արքեպիսկոպոս Գալֆայան.*
4) *Մայր Աթոռի միաբան գերաշնորհ Տ. Վահան արքեպիսկոպոս Կոստանյան.*
5) *Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի ատենապետ և Մայր Տաճարի լուսարարապետ գերաշնորհ Տ. Սահակ արքեպիսկոպոս Տեր-Հովհաննիսյան.*
6) *Հոգևոր Ճեմարանի վերատեսուչ գերաշնորհ Տ. Հայկազուն եպիսկոպոս Աբրահամյան.*
7) *Եվրոպայի Հայոց Հայրապետական պատվիրակ և Ֆրանսիայի առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Սերովբե եպիսկոպոս Մանուկյան.*
8) *Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամ գերաշնորհ Տ. Վարդան եպիսկոպոս Տեր-Սահակյան.*
9) *Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամ գերաշնորհ Տ. Եզնիկ եպիսկոպոս Աղնավուրյան.*
10) *Դամասկոսի թեմի առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Շավարշ եպիսկոպոս Գուլյումճյան.*
11) *Հեռավոր Արևելքի Հայրապետական պատվիրակ գերաշնորհ Տ. Ասողիկ եպիսկոպոս Ղազարյան.*
12) *Կալիֆոռնիայի հայոց առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Բարգեն եպիսկոպոս Վարժապետյան.*
13) *Վրաստանի թեմի առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս եպիսկոպոս Տեր-Ստեփանյան.*
14) *Իրաքի թեմի առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Զգոն եպիսկոպոս Տեր-Հակոբյան։*

Մայր Աթոռում գումարված Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու Եպիսկոպոսական խորհրդակցական ժողովի Ա նիստում կազմվեց և միաձայն հաստատվեց հետևյալ օրակարգը.

1) Վեհափառ Հայրապետի եռամյա գործունեության զեկուցագրի ընթերցում.

2) Ազգային-եկեղեցական Սահմանադրության նախագծի քննարկում.

3) Ազգային-եկեղեցական ժողովի գումարում.

4) Կիլիկյան Աթոռի տագնապ.

5) Երուսաղեմի հայոց Պատրիարքական Աթոռի կացություն և Եղիշե եպիսկոպոս Տերտերյանի հարց.

6) Հայ և քույր եկեղեցիների հարաբերության խնդիր.

7) Հայ Եկեղեցու նոր սրբերի սրբացման կանոնների ուսումնասիրություն և հաստատում.

8) Աստվածաշնչի աշխարհաբար թարգմանության և տպագրության խնդիր.

9) Հայ եկեղեցական երաժշտության հրատարակության խնդիր.

10) Մաշտոցի վերանայում (պսակ, մկրտություն, թաղում)։

Եպիսկոպոսական ժողովը քննության առավ օրակարգի բոլոր խնդիրները և ընդունեց համապատասխան որոշումներ։

Եպիսկոպոսական ժողովը իր Գ, Դ, և Ե հաջորդական նիստերի ընթացքում հանգամանորեն և հոդված առ հոդված քննարկեց Ազգային-եկեղեցական Սահմանադրության նախագիծը։ Մի շարք փոփոխություններից և լրացումներից հետո վերասրբագրված նախագիծը ներկայացվեց Վեհափառ Հայրապետին։

Ազգային-եկեղեցական Սահմանադրության սույն վերանայված նախագիծը, Վեհափառ Հայրապետի բարեհաճ կարգադրությամբ, կհղվի մեր նվիրապետական բոլոր Աթոռներին և թեմերին ի գիտություն և ի քննարկում, որից հետո Գերագույն Հոգևոր Խորհուրդը, ի նկատի առնելով եղած նոր առաջարկություններն ու դիտողությունները, կկազմի Սահմանադրության վերջնական նախագիծ՝ այն ներկայացնելու համար ի հաստատումն Ազգային-եկեղեցական սրբազան ժողովին, որ գումարվելու է 1960 թվականին։

Մայր Աթոռում գումարված Եպիսկոպոսական խորհրդակցական ժողովը, հոկտեմբերի 23-ին, իր Զ և վերջին նիստում, սպառելով օրակարգի բոլոր հարցերը, միաձայն ընդունեց հետևյալ հաղորդագրությունը.

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

Մենք՝ Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցվո ստորագրյալ եպիսկոպոսներս, Նորին Ս. Օծությունն Տ. Տ. Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց Սրբազնագույն Կաթողիկոսի ծննդյան հիսնամյա հոբելյանի և գահակալության երրորդ տարեդարձի առթիվ հավաքվելով Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին, սրտագին շնորհավորեցինք մեր Վեհափառ Հայրապետը, մասնակցեցանք կատարված փառավոր հանդիսությանց և հայտնեցինք մեր լավագույն բարեմաղթությունները Նորին Ս. Օծությունն Վեհափառ Հայրապետի արևշատության, առողջության և գործոց հաջողության համար:

Մենք բոլորս մեծ ուրախությամբ տեղեկացանք, ականատես եղանք և հաստատեցինք հետևյալ իրողությունները.

Մայր Աթոռը ունի հին սերունդի կողքին հասակ առած երիտասարդ, պատրաստված և նվիրված միաբանություն, որ նշանն է անոր կենսունակության և գրավականը ապագա բարգավանման:

Մայր Աթոռի միաբանությունը վառ կպահե Ս. Լուսավորչի կանթեղը ամենօրյա պաշտամունքով, խորհրդակատարություններով և Բանին կենաց քարոզությամբ, ի Ս. Էջմիածին և ներքին թեմերու մեջ:

Ս. Էջմիածնի Հոգևոր Ճեմարանը, որ կբաղկանա երեք դասարանական և երեք յսարանական բաժիններե, օժտված բարձրորակ ուսուցչական կազմով, լրիվ կկատարե իր կոչումը, 40 ուսանողներու և 10 սարկավագներու շամբելով կրոնական, ազգային առողջ դաստիարակություն և զանոնք պատրաստելով հոգևոր կոչման:

Տպարանի շենքը, վերանորոգված վիճակով, արդեն իսկ ընդունած է կարևորագույն մասը տպագրական արդիական կազմածներու, նվերը Հյուսիսային

Ամերիկայի թեմի, որոնք պիտի սատարեն Ս. Էջմիածնի մշակութային և հոգեվոր առաքելության ծաղկման և ծավալման:

Շինարարական կյանքի ամենեն կարկառուն ապացույցն է Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարի վերանորոգումը ամբողջապես: Նմանապես վերաշինված են Ս. Հռիփսիմեի և Բջնիի Ս. Աստվածածին եկեղեցիները:

Գոհունակությամբ կնշենք, որ շինարարական այս ծրագիրը պիտի տարածվի յոթնամյա շրջանի մը վրա, պիտի ընդգրկե Հայաստանի և դրացի երկիրներու հայ եկեղեցիներն ու կարևորագույն սրբավայրերը:

Բոլոր թեմերը բարվոք և կանոնավոր հարաբերության մեջ են Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի հետ:

Ստորագրյալ եպիսկոպոսներս, սակայն, ցավով անդրադարձանք Անթիլիասի հերձվածին, որ Հայաստանյայց Ս. և Առաքելական Եկեղեցվո ծոցին մեջ բացված աննախընթացորեն տխուր պատկեր մը կպարզե, ընդդեմ անոր միության և բարգավաճման:

Մենք հույժ գնահատելի կգտնենք Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի Հայաստանյայց Եկեղեցվո մեջ անջատումներու առաջքը առնելու համար ցույց տված նախաձեռնությունը և կատարած հաշտարար ջանքերը:

Հաղորդ ենք Նորին Ս. Օծության հուգումներուն և վրդովմունքին՝ ի մասին Կիլիկիո Կաթողիկոսության շրջանակեն ներս հառաջ եկած տագնապին և Ս. Էջմիածնի արտասահմանյան կարգ մը թեմերուն Անթիլիասի կողմե հափշտակման համար կատարված հակականոնական փորձերուն:

Մեր սրտագին աղոթքն է և կոչը, որ Հայ Եկեղեցվո բովանդակ պաշտոնեությունը, թեմական մարմինները և ամբողջ ժողովուրդը անխտիր, իրենց հավատարմությամբ և սիրալիր գործակցությամբ նեցուկ կանգնին Նորին Ս. Օծության՝ մեր Ս. Եկեղեցիին ներս միություն և համերաշխություն վերահաստատելու համար թափած անխոնջ ջանքերուն:

Եվ որովհետև Հայ Եկեղեցին և ժողովուրդը կկարոտին խաղաղ մթնոլորտի և շինարար աշխատանքի, մեր ջերմագին աղոթքն է և միահամուռ բաղձանքը, որ մեր Ս. Եկեղեցին և ժողովուրդը ապրին սիրով, համերաշխ և հոգևոր շինարարության մեջ:
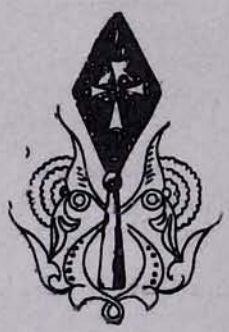
ԽԱԴ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԱԶԱՊԱՀՅԱՆ
ՄԱՄԲՐԵ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍԻՐՈՒՆՅԱՆ
ՄԱՄԲՐԵ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳԱԼՊԱՅԱՆ
ՎԱՀԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ
ՍԱՀԱԿ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՐ-ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ
ՍԵՐՈՎԲԵ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ
ՎԱՐԴԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՐ-ՍԱՀԱԿՅԱՆ
ԵԶՆԻԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԱԶՆԱՎՈՒՐՅԱՆ
ՇԱՎԱՐՇ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳՈՒՅՈՒՄՃՅԱՆ
ԱՍՈՂԻԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՂԱԶԱՐՅԱՆ
ԲԱԲԳԵՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՎԱՐԺԱՊԵՏՅԱՆ
ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՐ-ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ
ԶԳՈՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՐ-ՀԱԿՈԲՅԱՆ